

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 13. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897-1932.

Péntek, 1936. január 17.

Utazás egy névsor körül

A Cagero-szenzáció kirobbant tehát. Csodálatos, de végre is megtörtént. Hiszen egyáltalán nem volt újonság, hogy ez a különböző címek alatt titokban halászó vállalat gyakran átlépi a törvényadta kereteket: hónapokkal ezelőtt már szellőztette a bucaresti-i sajtó egy része Gross ur üzelmeit, a Mercedes-autótól a satumarei ügynökségig és vissza, a mérleggyártól a Blocul Importatori-ig, — s nem történt semmi. Az ország legfényesebben jövedelmező üzletága, a tilalmas devizacsempészés, vigan virult, még akkor is tovább, amikor politikai taktikából Madgearu, a volt pénzügyminiszter vette bombázás alá, aki a sajtó felvetett kérdéseire, hogy miként lehetséges a Cagero virágzása, rövid, de véls választ adott. A Cagero igazgatósági tagjainak névsorát hozta nyilvánosságra; ugyanazt, amit ma az ügyészégi jegyzőkönyvben olvashatunk és kijelentette, hogy ime, a Cageronak azért lehetséges minden, mert jól választotta meg igazgatósági tagjait a politikai élet vezető államférfiai között. A Nacht-féle devizacsalási botrányban, mely a Cagero ellen lezajlott hírlapi kampányt követte, Madgearu megállapításait a szenátus volt alelnöke is igazolni látszott, aki egyik nyílt levelében elkeseredetten kiáltott fel: miért éppen csak őt ültetik a vádlottak padjára és miért nem a többieket is? ... A többi politikusok, vezető tisztviselőket? Sokat emlegették az akkori szenátusi elnök nevét is és ime: ugyanezzel a névvel találkozunk a Cagero igazgatósági tagjai között, a Jegybank lemondott kormányzójának fivérének és a volt bucaresti-i főpolgármester nevének kívül. Emlékezzünk arra is, hogy ez ellen viszont Manolescu-Strunga, a vbit kereskedelemügyi miniszter emelte fel szavát és nyilvánosság előtt tiltakozott az ellen, hogy az akkor még aktív bankkormányzó fivére egyáltalán aktív részt vehessen egy kereskedelmi cég vezetésében, amely a Jegybankkal kapcsolatos területeken dolgozik.

A megindult purifikációs hullám azonban nem jutott messze, hiszen mindegyik pártnak voltak, vannak és féls, hogy továbbra is lesznek olyan vezéregyéniségek, akik közéleti megbízatásaikat összeférhetőnek tartják különböző igazgatósági tagságokkal. Sokan közülük találnak szellemes magyarázatokat is, mint például Vaida-Voevod Alexandru aki azért ül jónéhány gazdasági vállalkozás igazgatóságában, hogy az ő tantiémjeivel — amint magyarázgatni szokta — annál kevesebbet „zsebelhessenek” az általa egyébként megtizedelésre ajánlott kisebbségek. Manolescu-Strunga is megmaradt a kormányban, miután vádbeszédét a Cagero-val kapcsolatosan eldörögte a Jegybank akkori kormányzója ellen. Világért se mondaná ki senki az ilyen politikai csetepaték idején, hogyhát, urak, vállalhat-e egyáltalán politikus bármilyen igazgatósági tagságot egy-egy olyan vállalatnál, amely szoros összeköttetésben áll az állam intézményeivel? Nem, senki ilyesmit még csak kérdés formájában sem vet fel. Rendszerint csak az ellenfelet kívánják kompromittálni, hogy aztán azt kibuktatva, maguk vethessék rá magukat annak

Titkos katonai szövetséget kötött Németország és Japán a szovjet ellen

Anglia és Amerika viszont Japán ellen lépett szövetségre — Három millió katonája van a szovjetnek

Londonból jelentik: A tengeri leszerelési értekezlet tegnapi döntő eseménye megszeméző következményekkel lesz a világpolitikai helyzet kialakulására. Hir szerint a két angolszász nagyhatalom, Anglia és Amerika között megállapodás jött létre, amely a két állam között minden versengést kizár a tengeren. A megállapodás bizonyára Japán fegyverkezési terveinek ellensúlyozását célozza. Amerika elismeri, hogy Angliának a mostani körülmények között fejlesztenie kell cirkáló-osztályát, hogy biztosíthassa fölényét a Földközi-tengeren. Ugyanakkor Amerika megvalósítja flottaépítési terveit, amelynek megvalósítása esetén 1942. évre a világ legnagyobb tengeri hatalma az Unio lesz.

Japán vezérkari tisztek Berlinben

Japán keletázsiai tervei egyre nagyobbval és egyre fenyegetőbb méretekben bontakoznak ki. A világsajtó nemrégiben beszámolt arról a megegyezésről, amely Japán és Kína között jött létre gazdasági és katonai téren. A szerződésben arról is szó volt, hogy Kína áttér a japán nyelvre és

Japán a valutaváltozás megvalósítására nagyösszegű kölcsönt bocsát Kína rendelkezésére.

A tokiói „Nisi Nisi” című lap szerint ez a megegyezés most újabb nagyfotosságu megállapodással bővíül, amennyiben Nagano japán diplomata és Csang Kai Ssek kínai miniszterelnök között valóságos kínai-japán véd- és dacsövetség terve képezi a bizalmas megbeszélés tárgyát. Ez az új megállapodás, amely ismét fontos lépést jelent a kialakuló keletázsiai nagyhatalom felé, érthető izgalommal tölti el az Ázsiában érdekelt hatalmakat, elsősorban a Szovjetuniót, amelynek diplomáciai köréi fokozódó aggodalommal látják, hogy a nankingi kormány teljesen japán befolyás alá került.

A „Le Jour” című párisi lap feltűnést keltő cikket közöl a Japán és Németország között létrejött, Oroszország ellen irányuló titkos katonai szerződésről.

— A német sajtó, — írja a francia lap, — amelyet rendkívül felizgatott a francia és angol vezérkarok között folyó megbeszélés, a legteljesebb hailgatással siklott el azok felett a tárgyalások felett, amelyek nemrégiben folytak Berlinben Ito japán tábornok és a japán vezérkar több tisztje, továbbá von Ribbentrop és a birodalmi hadsereg képviselői között. Ezek a tárgyalások a leg-

nagyobb titokban folytak és a német sajtónak szigorúan megtiltották, hogy egyetlen szót is írjon róluk. Ennek ellenére a titok nem maradt százszázalékosan titok, legelőször az angol nagykövetség értesült róla. Néhány nappal a megbeszélések után a berlini angol nagykövet felkereste Hitler kancellárt, akivel közölte, hogy kormánya a legnagyobb mértékben elégedetlen a katonai szerződés miatt, amely jelentékenyen növeli Japán tekintélyét a távoli Keleten.

A francia lap szerint a német-japán katonai szerződés részét képezi annak a tervnek, amelyet Hitler kancellár a bolsevizmus ellen kidolgozott. A tokiói kormány igen óvatos és értesítette Berlint, hogy fenntartja magának a jogot arra nézve, hogy egyes külföldi kormányokat megkérdezzen és azoknak biztosítékot nyújtson.

Moszkvai jelentés szerint a szovjet népbiztosok tanácsának tegnapi ülésén Voroszi lov hadügyi népbiztos helyettese, Tuchacsevszky marsall nagyobb beszédet mondott, amelyben az 1936-iki év hadügyi költségvetéséről beszélt. A beszámolóból kitűnt, hogy a hadügyi tárca költségvetési előirányzatát 14.8 milliárd rubelre emelik. Tuchacsevszky bejelentette, hogy a vörös hadsereg létszáma három millió ember, amely a világ leghatalmasabb és legerősebb hadseregének tekinthető.

Londonból jelentik: A „Daily Mail” tengerészeti szakértője vezércikkben azt írja, hogy Japánnak a tengerészeti konferenciáról való visszavonulása arra kényszeríti Angliát, hogy óriási aranyu hajóépítkezésbe kezdjen.

Washingtonból jelentik: Hivatalos körök ki-jelentései szerint Japán visszavonulása a tengeré-

„örökségére” a tantiémek és stallumok láthatatlan szféráiban.

Irigykedve emlékezzünk rá, hogy amikor Sir Simon, volt angol külügyminiszter elvállalta tárcáját, az angol sajtó utján értékesítette részvényeit, amelyek őt egyes állami vállalkozásokkal hozták üzleti kapcsolatba. Politikusaink gyakran járnak Anghiában, de láthatólag az ilyen gesztusok mélyebb erkölcsi jelentősége elkerülte figyelmüket. A Nacht-ügy éppúgy nem készítette a konzekvenciák levonására a politikai közéletünket, mint ahogyan nem

sok jóval biztat ez irányban a Cagero ügye sem. Ez az oka, hogy minden nagy panamát követőleg furcsa és félre nem magyarázható sugarak vetődnek egy-egy politikai pártunk, egy pár politikai vezéregyéniség felé és az egyszerű polgárok káprázó szemekkel olvas-sák a parlamenti és választási hősök neveit az ügyészégi közlemények rovataiban. Ugylát-szik, az események szabályozzák lassankint közéletünk szinpadának egyes marionett-figuráit s a bábukat lassan-lassan odarakják, ahová tulajdonképpen valók.

Kézrekerült Lessing tanár gyilkosa ?

Prágából jelentik: A csendőrség Dachauban letartóztatott egy Daubner József nevű férfit, aki gyanus, hogy része volt a Németországból kiüldözött dr. Lessing Tivadar tanár és neves író meggyilkolásában Marienbadban. Egy évvel ezelőtt már egyszer letartóztatták, de akkor nem sikerült ellene bizonyítékokat szerezni, most kiderítette a vizsgálat, hogy ő volt az, aki

hamis utlevéllel érkezett Németországból

Marienbadba, abban a szállodában vett lakást, a melyben Lessing Tivadar is lakott és egy pincér-leányt rábeszélte, hogy busás jutalmat kap, ha

találka ürügye alatt autókirándulásra csalja

és átviszi a német határon Lessing Tivadart, mikor pedig ez a terv nem sikerült, agyonlőtte a tanárt.

Meghalt Roxy, az amerikai mozikirály

New-Yorkból jelentik: Rothápfel Sámuel, akit egész New-York Roxy néven ismert, mint egy newyorki távirat jelenti, szívszélhűdésben meghalt.

Ő volt Amerika mozikirálya, ő volt az, aki legelőször felismerte a mozgóképszínház óriási üzleti lehetőségeit és neki volt a legtöbb mozija — csak New-Yorkban körülbelül 100 — Amerikában. Nagy mozijaiban ő alkalmazott először nagy, szimfonikus zenekarokat, híres dirigensekkel. Néhány évvel ezelőtt felépítette New-Yorkban a világ legnagyobb moziját, a Roxy-színházat, amelybe 6000 néző fér. Rothápfel-Roxy állítólag magyar származású volt: maga is mesélte mindig, hogy Timisoaran született.

Cuzáék győzelme a suceavai választásokon

A kormány hivatalosa szerint erőszakosságok történtek a választásokon — Mihalache nyilatkozata

A féktelen izgatások jegyében, napokon át tartó választási előkészületek után *tegnap folyt le Suceava-megyében az egyetemi szenátori helyre kitűzött választás.* Suceavában még tegnap is, tehát a választások napján kellemetlen incidensek voltak, amelyekben a fővárosi sajtó jelentései szerint a cuzisták játszották a vezetőszerepet. A suceavai viharos választáson

idősebb Cuza tanárt választották meg szenátorrá, 6271 szavazattal.

Rascamú nemzeti-parasztpárti 2781 szavazatot, Gramada liberális 1616 szavazatot, Toma georgista pedig 620 szavazatot kapott. A választások napján sorozatos incidensek játszódtak le. Soica és Arocra községekben a cuzisták többször botrányt idéztek elő és közülük 38 egyént őrizetbevettek.

Ugyanezen a napon egy másik választása is volt az országnak, amely azonban teljes csendben zajlott le. *Ploestiiben a közigazgatási testületet szenátori választását tartották meg.* A ploesti-i csendes választáson Sfetescu liberális-jelölt győzött 940 szavazattal, míg a nemzeti-parasztpárti jelölt 599 szavazatot kapott.

Cuza professzornak Suceavában szenátorrá történt megválasztása következtében az antiszemita vezér képviselőse megszűnik. Abban az esetben, ha Cuza a képviselői mandátum megtartására határozna el magát, úgy a választást meg kellene ismételni. Ellenkező esetben kamarai tagságát Croama Gavril kapja meg, aki a képviselőválasztások alkalmával utána következik a választási listán.

A suceavai választásokkal kapcsolatban Mihalache, a nemzeti-parasztpárt elnöke nyilatkozatot adott a sajtó képviselőinek. Mihalache többek között kijelentette, hogy a kormány a többi részleges választást azért halasztotta el későbbi időpontra, mert tudta, hogy

Bűnügyi zárlatot rendelt el az aradi vizsgálóbíró egy prágai vattagyár timisoarai képviselője ellen

Porzsolt Jenő feltűnést keltő feljelentése az aradi vattagyár likvidálása ügyében — Három millió lei erejéig rendelték el bűnügyi zárlatot
Január 27-ikére idézte be a vizsgálóbíró az érdekeit feleket

Nagyszabású, milliós bűnügyben adott ki az elmúlt napokban rendelkezést az aradi első számú vizsgálóbírói kabinet. A bűnügy egy aradi vattagyár likvidálása folytán következett be és a vizsgálat most igyekszik megállapítani, mennyire súlyosak a likvidálás körüli szabálytalanságok.

Az előzmények még 1931-re húzódnak vissza, amikor Porzsolt Jenő aradi magánzó egy Vata de Jos-i vállalkozóval együtt vattagyár és kötszergyárt létesített Aradon. A társak egyenként kétféle millió lei forgatókét fektettek az üzletbe, majd összeköttetést teremtettek a hasonlóan dolgozó prágai „Riko-Werke”-gyárral, amelynek képviselőjét átvették. 1931-ben Porzsolt Jenő súlyosan megbetegedett és egy szegedi szanatóriumba vonult. Távolléte alatt a prágai gyár két igazgatója, egy bucuresti-i bankigazgató, Borjowsky, a „Banca Anglo-Cehoslovace” igazgatója kíséretében megjelentek Porzsoltnél és közölték, hogy a gyárnak négymillió lejes követelése áll fenn az aradi céggel szemben és *félő, hogy csődbe kerül, ezért azt tanácsolták, hogy adja át nekik érdekeltségét és ők likvidálják a céget. Kijelentették továbbá, hogy a likvidálás után fenn-*

maradó összeget kifizetik Porzsoltéknak.

1934-ben a közben egészségessé lett Porzsolt megállapította, hogy a likvidálás nyomán semmisen jutott neki, mire dr. Sárbu Gheorghe aradi ügyvéd utján *bűnvádi feljelentést tett a prágai gyár, valamint a bucuresti-i bankigazgató és egy timisoarai ügyvéd ellen, az utóbbi résztvevett a likvidálás munkájában. A mérlegben az aktívák kétféle millió leiel kevesebbet tettek ki, mint amennyit a valóságban értek, azonkívül — mondja a feljelentés — az áru-raktárt 800 ezer leierért értékesítették, amikor annak reális értéke jóval magasabb volt. A többmillió értékű kiüldözöskéket 400 ezer leierért adták el és végül a teljes berendezést értékesítették. Ezeket mondja a feljelentés, amelyet az aradi ügyészség az első számú vizsgálóbírói kabinethez tette át. Hutiu Marcu vizsgálóbíró megkezdte a vizsgálatot, majd Sárbu dr. bűnügyi zárlatot kért a kárként megjelölt hárommillió lei erejéig a „Riko-Werke” romániai, azonkívül Borjowsky bucuresti-i bankigazgató vagyonára. A vizsgálóbíró helyt adott a kérelemnek és az elmúlt napokban Timisoaran fogatosították a vizsgálóbírói rendelkezést a „Riko-Werke” ellen, ahol körülbelül egymillió lei értéket találtak. A feljelentetteket Hutiu vizsgálóbíró január 27-ikére idézte be kihallgatás céljából és a prágai gyár képviselőit dr. Cotioiu Romulus aradi ügyvédi irodáját kérték fel a védelemre. Beavatott körökben érdeklődéssel várják az érdekes bűnügy fejleményeit.*

Ismét bizalmat szavaztak Lavalnak a francia képviselő- házban

—A szocialisták támadása a kormány ellen —

Párisból jelentik: Rendkívül izgatott hangulatban nyílt meg ma a francia képviselőház ülése. Buisson elnök a megnyitás után sok szerencsét kívánt a képviselőknek abból az alkalomból, hogy megszavazták a polgárháborúra uszítók megbélyegzéséről szóló törvényt és a költségvetést az 1928-as színvonalra helyezték ismét. Ezután megkérdezte Laval, hogy melyik napra kívánja az interpellációk kitűzését. Laval kijelentette, hogy véleménye szerint az lenne a leghelyesebb, ha először a mezőgazdasági politikára vonatkozó interpellációt terjesztenék elő és a többi interpellációt későbbre halasztanák.

A mezőgazdasági politikára vonatkozó interpellációk vitájában — mondotta Laval — úgy látszik, hogy valamennyi párt képviselője felszólal és ezért kell elsősorban ezt a kérdést lefárgalni.

Ezzel kapcsolatban Laval felvetette a bizalmi kérdést. Montigly képviselő azt ajánlotta, hogy fogadja el a képviselőház Laval javaslatát. A szocialisták ekkor óriási lármába kezdtek, majd pedig Deat ujszocialista képviselő azt az előterjesztést tette, hogy pénteken az általános politikai helyzetre vonatkozó interpellációkat tárgyalják le. Cluzan radikális párti tiltakozott az ellen, hogy a rendes időnél korábban tartásuk meg a választásokat, míg Leon Blum, a szocialisták vezére kijelentette, hogy tisztázni kell: vajjon helyén maradjon-e a jelenlegi kormány a választások alkalmával is. Tisztázni kell a helyzetet a radikális pártnak is, mert lehetetlen, hogy míg a párt egyik része a népfrontban foglal helyet, egyes tagjai a kormányban üljenek. Rucran radikális a pártja által délelőtt elfogadott napirendi javaslatot terjesztette elő, majd pedig Laval felvetette a bizalmi kérdést. A képviselőház 315 szavazattal 251 arányban bizalmat szavazott Lavalnak és kormányának.

Suceavában a nemzeti-parasztpárt a leggyengébb és a választás eredményével biztatni akarja a jobboldali elemeket. Suceava-megyében nemcsak hogy a leggyengébb a nemzeti-parasztpárt, de az antiszemitizmusnak itt van a főfészke. A cuzisták a hatóságok szemeláttára követik el a választási erőszakosságokat. Ily körülmények között a nemzeti-parasztpárt kénytelen lesz a maga módjára védekezni. A kieroszakolt suceavai antiszemita győzelemmel szemben a prahovai községi tanácsok szenátorválasztásánál a cuzisták láthatatlanok voltak, egyszerűen nem léteztek. A nemzeti-parasztpártiak erősségére misem jellemzőbb, minthogy a szavazó tanácsosokat a jelenlegi kormány alatt választották meg.

Az Adeverul és a Lupta Mihalache beszédének szellemében ír a választásokról. A Viitorul, a kormány hivatalos lapja a suceavai eredménnyel kapcsolatban ezeket mondja:

— Megjegyzésre méltó, hogy Suceava megyében a cuzisták jóval túlmertek a szokásos választási propagandán és több esetben erőszakosságokra vetemedtek. A hatóságok minden lehető óvintézkedést megtettek, az ismert incidensek azonban mégis bekövetkeztek. A Suceavában megnyilvánult szellem, amely Cuza győzelméhez vezetett, lokális jellegű. Egészen bizonyos, hogy az itt lefolyt választások körüli dolgok a szenátus elé kerülnének.

A Viitorul végül is megállapítja, hogy ugy Prahovában, mint Suceavában bebizonyosodott, hogy a nemzeti-parasztpárt nem örvend valami nagy népszerűségnek.

A hunedoarai részleges választásokra, — mint ismeretes — a nemzeti-parasztpárt, a szocialdemokraták és az ekések frontjai között választási kartell alakult. Ez a kartell csak helyi jelleggel bír és valamennyi párt megmarad a maga programja mellett.

Mathavi börtönre ítélték Mangra Vasil aradi rendőrkomiszárt megvesztegetésért

Egy aradi randevu súlyos következményei — Mangra azzal védekezett, hogy a rendőrszolgálat céljaira vette át a pénzt — Izgalmas jelenet egy aradi razzia során

Az érdeklődők csütörtök délelőtt zsufolásig megtöltötték az aradi törvényszék első szekciójának tárgyalótermét, ahol Mangra Vasil aradi rendőrkomiszár bűnpörét tárgyalta a bíróság. A bűnpör előzményeit annakidején részletesen ismertettük. Az elmúlt év áprilisában az aradi rendőrség razziaát tartott a városban, ahol kommunista ügynököket és más felforgató elemeket kerestek. A rendőrtisztviselők egyik csoportja Mangra Vasil vezetésével a razzia során a Fekete Bányász-szállodához jutott, ahol az egyik szobában, egy hölgy társaságában Deutsch József aradulnoui lakost találta. Deutsch igazolta magát, a hölgy azonban először kijelentette, hogy nincs nála igazolvány, később, amikor közölték vele, hogy ebben az esetben a rendőrségre kísérik, felmutatott egy vasuti igazolványt, amelyből kiderült, hogy egy nyugdíjas köztisztviselő felesége. Az uriaszony, többgyermekes családanya, kétségbeesésében azzal fenyegetőzött, hogy öngyilkos lesz, ha neve nyilvánosságra kerül, sőt felkapott egy zsebkést és csak a közbelépő rendőrtisztviselők akadályozták meg abban, hogy öngyilkosságot kíséreljen meg. Mangra Vasil az igazolás után elállt attól, hogy felkísérje az uriaszonyt a kvesturára és ezzel az ügy éjszakai része befejezést nyert.

Másnap délelőtt Deutsch József felkereste dr. Bejan Romulus aradi rendőrkezeszt, elmesélte neki az éjszaka történetét és hozzátette, hogy Mangra néhány percig négy szemközti maradt vele és ez alkalommal közölte, hogy eláll a felkíséréstől, ha 2000 leit ad neki. Rövid alku után 1500 leiben állapodtak meg, miután azonban nem volt sem nála, sem az uriaszonnál több, mint 400 lei, az összeget átadták és megállapodtak abban, hogy a fennmaradt 1100 leit másnap a Fehér Kereszt-szállodánál adja át. Bejan dr. nyomban megjegyzett két bankjegyet, nevének kezdőbetűivel és azokat adta át Deutschnak, kijelentés céljából. A kvestor ezután maga mellé vette Detesan rendőrkomiszárt és személyesen is a találka színhelyéhez ment. Megfigyelte, amikor Deutsch átadta a pénzt, majd odalépett Mangrához, akit felszólított, adja át a megjegyzett bankjegyeket. A rendőrkomiszárt ezután a kvesturára kísérték, ahol letartóztatásba helyezték, majd felfüggesztették állásától. Mangra husz napon át volt vizsgálati fogságban, később szabadlábrahelyezték és ügyében ma tartották meg a főtárgyalást. Mangra már a vizsgálat során is azzal védekezett, hogy nem a maga, hanem a rendőrszolgálat céljaira vette fel a pénzt, miután szokás volt, hogy a közönség körében is gyűjtöttek erre a célra. Deutsch maga ajánlotta fel, hogy ezt az összeget adja a zene-karnak, amit ő elfogadott.

Mangra Vasil vallomása

Az első szekció Popescu-Simionescu-tanácsa tárgyalta az érdekes bűnpört, a vádat Gutunoiu ügyész képviselte, míg a védelmet dr. Ursu Ioan aradi és dr. Brudariu Adrian timisoarai ügyvédek látták el. Deutschot azzal vádolták, hogy egy köztisztviselőt megvesztegetett, míg Mangrát, hogy megvesztegetést fogadott el. A vád ismertetése után Mangrát hallgatták ki és a rendőrkomiszár újlag kijelentette, hogy a pénzt a rendőrszolgálat céljaira fogadta el. Kijelentette, hogy az igazolás után nem volt kötelessége az uriaszonyt a rendőrségre kísérni és így nem távolodott el hivatali kötelességétől. Deutsch fenntartotta terhelő vallomását és azt állította, hogy az igazolás után a rendőrtisztviselők elhagyták a szobát, hogy az uriaszonnak alkalmat adjanak a felöltözködésre. Később az egyik rendőrágens visszaszájott, hogy megsürgesse őket

és ekkor tanácsot kért tőle, mit tegyen. Az ágens azt tanácsolta, ajánljon fel pénzt Mangrának és így jutott arra az ötletre, hogy egyezséget kössön. Kijelentette, hogy a rendőrszolgálatról szó sem volt, nem is tudta, hogy a zenekar céljaira gyűjtöttek. Félt attól, hogy bántalmazni fogják, különben sem volt meggyőződve arról, hogy a jelentkezők tényleg rendőrtisztviselők.

Bejan Romulus dr. rendőrkezeszt ismertette a leleplezés körülményeit, hasonlóképpen vallott Detesan rendőrkomiszár is, majd pedig lancu Traian rendőrigazgató közölte, hogy a rendőrszolgálat a Prevederea rendőri szervezet tagjai tartják fenn, a közönséget erre a célra nem vették sohasem igénybe. Több rendőrtisztviselő vallomása következett, főképpen azoké, akik résztvettek a razzia Mangrával együtt. Közöttük Margescu komiszár is tett vallomást és elmondta, hogy ő a többivel együtt elhagyta a szobát, nem tudja, mi történt később ott. A védelem egyik fontos tanúja volt Hacker Mór aradi magánzó, akivel azt akarták bizonyítani, hogy Mangra a razzia utáni reggelen, mielőtt még találkozott volna Deutsch-al, elmondta, hogy 1500 leit szerzett a rendőrszolgálatnak. Hacker azonban kijelentette, hogy ez a beszélgetés este folyt le egy aradi vendéglőben. A leleplezés után.

A tanúhallgatások után Gutunoiu ügyész tartotta meg vádbeszédét, amelyben Mangra példás megbüntetését kérte. Súlyosító körülménynek vette, hogy Mangra szolgálattétel közben követte el a bűncselekményt, amellyel veszélyeztette a rendőrszolgálat presztizsét, egyben kérte Deutsch megbüntetését is. Utána Brudariu Adrian dr. védő szólt fel és támadta Deutschot. Rámutatott arra a körülményre, hogy a 400 lei átadásakor Deutsch a

Figyelem! **Figyelem!**
Szombaton, január 18-án
GYERMEKBÁL
az OLYMPIA-klubban.
A klub tagjain kívül meghívottak is látogathatják a bálát. — Meghívókat naponta délután 4— $\frac{1}{2}$ óráig teljesen díjmentesen a klub-iroda szolgáltat ki. 287
SZÖMÖRKÉNYI MAGDA
mozgásművészeti iskolájának egyet'len fellépője

vele levő hölgytől kért pénzt, majd rátért Mangra szerepére. Kijelentette, hogy a rendőrkiszár jogosan sejtett felforgató ügynököt a hölgyben, mindaddig, amíg nem igazolta magát. Az igazolás után már befejezte kötelesegteljesítését, a pénzt a rendőrszolgálat számára legfeljebb azért vette fel, hogy az esetről hallgasson, nehogy az uriaszonyt kompromitálja. Ekkor már magánember volt, nem rendőrtisztviselő. Legfeljebb tehát zsarolás vétségével lehetne vádolni, de ez a bűncselekmény sem történt meg, miután Deutsch maga ajánlotta fel a pénzt. Védelemnek felmentését kérte. Az utolsó szó jogán Mangra kijelentette, hogy lelkiismerete tiszta és felmentést kér, hasonlóképpen felmentést kért Deutsch is.

Az ítélet érdekes indokolása

Hosszas tanácskozás után hozta meg ítéletét a törvényszék, amely

Bűnösnek mondotta, ki Mangra Vasil és tetteért hat havi börtönre ítélte, amelynél beszámított husz napi vizsgálati fogságot.

A bíróság kimondta, hogy a pénzt nem azért vette fel az elítelt, hogy eltérjen kötelességtől, miután annak már megfelelt, viszont mégis megvesztegetést fogadott el. Deutschot bűncselekmény hiányában felmentette a törvényszék. Az érdekes indokolásban leszögezte az elnök, hogy a rendőrkiszárnak a szolgálatban észlelt szituációból látnia kellett, hogy nem felforgató elemekkel, hanem randevuzó párral áll szemben és a leleplezés körülményei — amelyeket dr. Bejan rendőrkezeszt készített elő dicséretreméltó alapossgal és elővigyázatossággal — illuzióriussá tesznek minden tagadást. A bíróság elrendelte egyben a bünelként elkobzott pénz visszaszolgáltatását. Az ítélet ellen az ügyész súlyosbításért, míg Mangra védője felmentésért fellebbezett.

Ausztria kormányzót választ Starhemberg herceg személyében

Francia lap feltűnést keltő cikke, Schuschnigg osztrák kancellár prágai utjával kapcsolatban — Cáfol az osztrák kancellár

Bécsből jelentik: Schuschnigg szövetségi kancellár ma délelőtt a bécsi keleti pályaudvarról Prágába utazott és este 8 órakor a prágai iparklubban előadást tart a dunai államok együttműködésének lehetőségeiről. Az előadás után a szövetségi kancellár tiszteletére estélyt rendeznek a prágai autóklubban. Holnap Schuschnigg kancellár Hodzsa Milán miniszterelnökkel fog tárgyalni, majd látogatást tesz Caspar prágai bíboros-érseknél és délben Benes köztársasági elnök fogadja, aki tiszteletére villásreggelit ad.

Elutazása előtt a külföldi újságíróknak a szövetségi kancellár nyilatkozatot adott, amelyben a következőket jelentette ki:

— Utazásom teljesen magánjellegű, de ez nem zárja ki azt, hogy a prágai vezető körökkel érintkezést ne keressek. A külföldi sajtó egy részében az utazásommal kapcsolatban felvetett találgatások messze túlmennek a célon, mert szó sincs Ausztria külpolitikájának módosításáról. Ausztria külpolitikájának célja a béke és a jóviszony fenntartása valamennyi szomszédjával.

Párisból jelentik: Az „Oeuvre“ feltűnést keltő kombinációt fűz Schuschnigg osztrák kancellár prágai tanácskozásaihoz. A lap úgy tudja, hogy osztrák részről már régi tervbevetették az államforma megváltoztatásának kérdését nyíltbeütni és valószínű,

hogy ez az ügy is szóba fog kerülni a prágai megbeszélések során. Bécsben ugyanis azzal a tervvel foglalkoznak, hogy

magyar minta szerint, kormányzót választanak Ausztria élére. Erre a tisztségre Starhemberg herceget jelölik.

A terv végrehajtása tekintetében már régebben megindultak a tárgyalások Párisban és Londonban, de cseh részről még annak idején közölték, hogy ennek a tervnek megoldása rosszul befolyásolná az osztrák—csehszlovák viszonyt, mert Starhemberg herceg uralma a Habsburg-restaurációt volna hivatva előkészíteni. Az osztrák szövetségi kancellár állítólag most ennek ellenkezőjéről akarja meggyőzni a csehszlovák hivatalos köröket.

Városi Színház

Szombaton 5 órakor

Katz bácsi

Zenésjáték. Olcsó helyárrakkal.

Szombaton, vasárnap este 9 órakor,

vasárnap d. u. 6 órakor

Leányalom

Francia vigoperett-ujdonság.

Szigoruan csak felnőtteknek!!!

Vasárnap d. u. 3 órakor

Történnék még csodák!

Jegyek a színház pénztáránál.

Nyomtalanul eltűntek a Gross-féle deviza-csalások eredeti okmányai

Eredménytelenül végződtek a házkutatások a „Blocul Importatorilor” vezetőinél — A „Cagero” igazgatóságának névsora — Mit állapít meg a Jegybank vezetőségének jegyzőkönyve?

Gross üzelvei miatt küzdött állandó devizahiánnyal a Banca Nationala

Bucurestiből jelentik: Stanescu vizsgálóbíró Gross Jenő ügyében az elmúlt éjszaka házkutatást tartott Olteanu mérnöknel, a „Palas”-társaság igazgatójánál és Mohr Marcusnál, aki a „Cagero” egyik bizalmi embere volt. Most került egyébként nyilvánosságra annak a jegyzőkönyvnek a szövege, amelyet Ilie Mecu, a Banca Nationala egyik vezérfelügyelője még 1935. december 7-én készített a most kirobant panama részleteiről. A jegyzőkönyv érdekesebb részei a következők:

„A „Blocul Importatorilor” engedélyt kapott arra a Banca Nationalától, hogy a tagjai által külföldről behozott áruk kifizetésére kompenzációs alapon exportáljon bizonyos petroleum-termékeket. Ez az export az engedély értelmében a Steaua Romana petroleumtársaság közvetítésével történt. A Banca Nationala engedélyének feltételével ellentétben, nem azokat az árukat exportálták, amelyeket az engedély felsorolt és nem az ezekből származó devizából fizették ki az importőrök tartozásait, hanem olyan petroleumtermékekből származó devizából, amelyeket teljes egészében a Banca Nationala rendelkezésére kellett volna bocsátani az érvényben levő rendelkezéseknek megfelelően.

A család — folytatja a jegyzőkönyv — a következőképpen történt: Minden normális vagy kompenzációs kivétel esetében három kivételi okmányt állítanak ki. Ezek az okmányok az A., B. és C. elnevezést viselik. Az A. okmányt a Banca Nationala ama városban levő fiókiához juttatják el, ahol az exportált árut elvámolták, a „Blocul Importatorilor” esetében a constantai fiókhhoz. A B. okmányt a Jegybank Bucuresti-i központjához küldik, míg a C. okmányt az exportőrnel marad. A constantai fióknál levő A. okmány adatai megfelelnek a valóságban történt kivételnek. A B. okmányokat, tehát azokat, amelyek a Bucuresti-i központhoz kerültek, meghamisították. Ezekbe a következő mondatot írták: „kompenzációs kivétel”. Megjegyzendő, hogy a rendes kivételnél az exportőrnek a befolyó devizák teljes összegét kell a Banca Nationalának átadnia, míg a kompenzációs kivételnél csak a devizák 45 százalékát. De megváltoztatták a B. okmányokban az áru nevét is, vagyis olyan árut írtak be, amelyre a „Blocul Importatorilor”-nak adott kompenzációs engedély nem szólt. Ugyancsak meghamisították a Banca Nationalához benyújtott számlát is.

A kompenzációs okmányok hamisítása

A csalást — írja Mecu vezérfelügyelő — könnyen meg lehet állapítani, ha összehasonlítjuk az A. okmányokat, amelyeket a Banca Nationala constantai intézete Bucurestibe küldött, a B. okmányokkal, amelyeket a constantai vámhivatal eredeti formájukban elküldött a Banca Nationala központja „kivételt ellenőrző” osztályához. Az említett okmányok — tehát a B. okmányok — meghamisítása Bucurestiben történt, az említett osztály által. Megállapítottuk azt is, hogy csak a normális export történt meg, amely után a teljes devizamennyiséget be kellett volna szolgáltatni a Banca Nationalához, míg a kompenzációs kivételre, amelyre a „Blocul Importatorilor” az engedélyt kapta és amely után 45 százalék devizát kellett volna csak beszolgáltatni, nem került sor. A B. okmányokba „motorina” helyett „versolaját” írtak, egyben pedig megemlítették, hogy a kivétel a „Blocul Importatorilor” engedélye alapján kompenzációs uton történik.

Érdekes megemlíteni, hogy a Steaua Romana-nál történt házkutatás alkalmával a vállalat a C. okmányoknak csak másolatait tudta bemutatni, mert

röviddel az export megtörténte után Gross Jenő, illetve vállalata, a „Blocul Importatorilor”, elkérte az eredeti okmányokat, azzal az indoklással, hogy másolatokat kell róluk készíteni.

A vizsgálat tudvalevőleg Mitita Constantinescu bankkormányzó kezdeményezésére indult meg. A bankkormányzónak ugyanis feltűnt, hogy akkor, amikor az ország külkereskedelmi mérlege hatmilliárd aktívumot mutat, a Jegybank állandóan devizahiánnyal küzd. Megfigyelték azt is, hogy nemcsak a fekete-tőzsde duskál devizákban, de

külföldön is óriási letétek vannak azokból a devizákból, amelyek egyes romániai cégek kiviteli üzleteiből származnak.

A bankkormányzó azonnal jelentette a fedezetet a miniszterelnöknek, aki miniszterközli értekezletet hívott össze. Ezen az értekezleten a bankkormányzó felolvasta Mecu vezérfelügyelő jelentését. Amikor a jelentés elhangzott, Tatucescu miniszterelnök így szólt:

— Az ön szerepe, bankkormányzó ur, véget ért. A többi az igazságszolgáltatás dolga, a bűnösöknek bünhödniük kell!

Az „Universul” leközli a „Cagero” igazga-

Négy hónapig működött Aradon a Cagero egyik fiókirodája

A „Cagero”-cég megalakulása idején körleveleket küldött széjjel, amelyekben értesítette az egyes vállalatokat működésének megkezdéséről. Körlevelében közli, hogy úgy belmini külföldön fiókokat létesített és ezeknek sorában Arad is szerepelt. A cég létesítése után röviddel tényleg

megnyitott a Cagero aradi irodája, amely az Avram Iancu-téren vett ki helyiséget és egy ismert aradi — azóta más városba költözött — magántisztviselő vezetése alatt állott.

Az aradi iroda körlevelekkel árasztotta el mindazokat a cégeket, amelyekről tudta, hogy áruimportra van szükségük. A fiókvezető magántisztviselő személyesen is felkeresett egyes cégeket és sikerült is néhány üzletet kötnie. Amíg azonban Bucurestiben mesebeli arányokat öltött a vállalkozás üzleti fejlődése, az aradi fiók nem tudott különösebb eredményeket produkálni. Ennek fő oka az volt, hogy a vállalatok akkoriban még igen keveset tudtak Gross Jenőről, aki abban az időben még nem volt sokszoros milliómos és közgazdasági tekintély és a „Cagero” név nem jelentett számukra többet, mint bármilyen más, ismeretlen közvetítő vállalkozás. Megnehezítette az üzletkötéseket az a körülmény is, hogy

a Cagero minden esetben tekintélyes előleget kért

— mint ahogyan az egy ismert aradi műszaki kereskedővel történt levélváltás során történt — és az aradi cégek túlnyomó része nem volt hajlandó előlegeket folyósítani mindaddig, amíg a behozatali engedélyt kézhez nem kapták. Az aradi üzletkötések körüli sikertelenség bírta ama kibátározásra Gross Jenőt, hogy az aradi fiókot megszüntesse. Ez meg is történt és körülbelül négyhónapos működés után az aradi „Cagero”-iroda megszűnt.

Február 1-én

AMIEFA-bál

a PALACE-kávéházban

tósági tagjainak névsorát, amely a következő: Barbu Dumitrescu, A. Ilescu, S. A. Focsa-nescu, Jules de Mayer, Alex. Olteneanu mérnök, dr. Manyasz, N. Niederhoffer (letartóztatásban), M. Bercovici, Gr. L. Trancu-Iasi, A. Katz, Drossu ezredes, Dem. I. Dobrescu, Leon-te Moldoveanu, a szenátus volt elnöke. A „Zorile” pedig arra világít rá, hogy a „Blocul Importatorilor” vezető tagjai Emil Schmutzler, dr. Theodor Nicolau és Gross Jenő voltak.

A brasovi házkutatások

Brasovban szintén házkutatást tartottak a „Blocul Importatorilor” ügyében. Radu Pascu főügyész fogatosította a házkutatásokat Bucuresti-i megkeresésre több olyan cégnél, amelyek tagjai voltak a „Blocul Importatorilor”-nak. Tekintettel arra, hogy az utolsó hónapokban a „Cagero” működése idején az importőr sem nyersanyaghoz, sem pedig devizához nem juthatott anélkül, hogy a blokk tagja ne lett volna.

nemcsak Brasov, hanem Ardeal valamennyi számottevő importőre csatlakozott ehhez az alakulathoz, amelynek Schmutzler Emil, a Scherg posztógyár vezérigazgatója volt az elnöke.

A brasovi házkutatások során azonban semmi nemű gyanus vagy kompromittáló adatot nem találtak.

Schmutzler Emilt egyébként Bucurestiben Stanescu vizsgálóbíró kihallgatta.

A „Cagero”-panamával kapcsolatosan a Viitorul a következőket közli: A sajtóban és a közönség körében olyan hírek terjedtek el, mintha a „Cagero” ügyével a minisztertanács foglalkozott volna. Ezek a híresztelések a fantázia birodalmából valók. Az igazság mindössze az, hogy amint a devizacsalás nyilvánvalóvá vált, a Jegybank jelentette az esetet az igazságügyi hatóságoknak, amelyek kötelességüket teljesítik. A jelenlegi rezsim céljait tüzte ki, hogy a közgazdasági és általában a közéletet minden rendelkezésére álló eszközzel megtisztítja a nem idevaló elemektől.

CENTRAL 5. 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor
Repriz-premier!

S. v. Dyke gyönyörű filmje

Eszkimó

Olcsó helyárak!

CORSO 5. 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor

Kacagi, bajazzo!

Főszerep en: JOSEF SCHMIDT

SELECT 5. 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor

A diktátor

Madeleine Carroll, Clive Brook

URANIA 5. 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor

Vihar a Sárga tengeren

Cark Gab e, Jean Harlow, Wallace Feery,
Lewis Stone, Rosalind Russel.

A világ összes hangszerét utánozza egy új amerikai csodaorgona

Csikágóból jelentik: A napokban Csikágóban bemutattak egy újfajta csodaorgonát, amely az összes hangszereket élethűen utánozza. Amerikai lapok mint a „jövő zenekarát” emlegetik, ezt az ugynevezett Homann-orgonát.

A törekvés nem új. Az orgona már ősi, templomi formájában is sok hangszert helyettesített, ha nem is ez volt a főcélja. Ujabb azonban, főképpen a némafilm háboruutáni virágkorában, óriási fejlődött ebben az irányban, Amerikában és Németországban a mozikban valóságos csodaműszerek kísérték a vászon hőseit kalandos utjaikon. A híres Wurlitzer-orgona pl. nemcsak szimfonikus-, hanem jazz-zenekart is helyettesít. (Elég jókora ut a templomi zenétől a jazzig.) Van rajta hárfaregiszter, xilofon, nagydob, cintányér, kis dob, kasztanyetta, harangjáték, zongora; a szakszofón érzéki hangja épügy kihozható rajta, akár a jazz-trombita tremolója. Ezenkívül egész sereg trükk-regisztere áll a film-illusztráció szolgálatában. Szélzugást, tengermorajt, hajósiptot, vonatfüttyöt, vásári dudát tetszés szerint utánoz. Ötletes, szellemen rögtönző muzikusok keze alatt ideális kísérelőhangsere volt ez az orgonának nevezett trükk-hangszer a Micky-filmeknek és egyéb groteszkeknek. Az amerikaiak a Homann-orgonával — úgy látszik — még fokozták a csodaorgonák akrobatikus képességeit.

Megalakult a Demokrata Ügyvédek Blokkja Satumaren

Satumaréről jelentik: Satumaren is megalakult a Demokrata Ügyvédek Blokkja. A kezdeményezés Zaciú Feliciántól, a Iunian-párt satumarei vezéréstől indult ki és ahhoz őszinte lelkesedéssel a nemzeti-parasztpárti ügyvédek is csatlakoztak. A központ részéről Paraschivescu-Bălăceanu és dr. Gherasim Vasile ügyvédek érkeznek le Satumara-ra, míg Oradeáról dr. Ciacian Virgilt várják. Dr. Radu Olteanu brasovi ügyvéd levélben közölte, hogy Timisoarara kell utaznia és így nem vehet részt az alakuló gyűlésben, de együttműködéséről biztosítja a blokk tagjait. Satumaréről Sighetul Marmatieire utaznak a vendégek, ahol vasárnap alakítják meg a demokrata blokkot.

— Elhalasztották Hauptmann kivégését. Washingtonból jelentik: A legfelsőbb bíróság elutasította Hauptmann Bruno fellebbezését, amelyet formai okokra hivatkozva nyújtott be. Trentoni jelentés szerint Hoffmann kormányzó harminc nappal elhalasztotta Hauptmann kivégzésének időpontját.

— Felmentettek egy radnai gazdát a felségsértés vádjától. Érdekes felségsértési bünpert tárgyalt ma az aradi törvényszék. Az ügy vádlottja Ritter János radnai gazdálkodó volt, aki az elmúlt év szeptemberében házimulatságot rendezett. Közvetlenül a mulatság kezdete előtt az erre vonatkozó engedélyt visszavonták, ennek dacára azonban Ritter nem halasztotta el a tervezett háziünnepet. Emiatt azután az éjszaka folyamán csendőrök jelentek meg házában és hangos veszekedés kezdődött, amelynek folyamán a gazda kijelentette, hogy az ő házában senkinek sem szabad botránnyal rendezni, még a királynak sem. Felségsértés címén indult meg ellene a bünyügyi eljárás, az aradi törvényszék azonban a mai tárgyaláson megállapította, hogy ez szólas-mondás csupán és semmiképpen nem vonatkozatható az ország koronás királyára és ezért dr. Ardelean Sever ügyvéd védőbeszéde után felmentette Rittert a vád alól.

Titokzatos erődök

a Galapagos-szigeteken

Londonból jelentik: Willits Hole kaliforniai tudós expedíciója a csendesóceáni Galapagos-szigetcsoporthoz Albemarle nevű szigetén hatalmas, teljesen lakatlan erődöket fedezett fel, amelyeket csak nemrég építhettek. A páncéltornyokban talált óriási kaliberű ágyuk egy newyorki cég jelzését viselték. A bennszülöttek semmit sem akarnak tudni a titokzatos erődök felől, amelyek építése legalább két évig tartott.

— Az Aradi Nyugdíjasok Közös Segélyező Egyesületének hivatalos közleménye. Közzük, hogy január 18-án, szombaton délután 4 órai kezdettel egyesületünk hivatalos helyiségében (Bulev. Regina Maria No. 18.) választmányi ülést tartunk, melyre a választmányi tagok pontos megjelenését kérjük. Az elnökség.

Megújult a SPRING

LEGUJABB

Ujabb házkutatások a Cagero-ügyben

A Banca Nationala kormányzója a csalásban részes tisztviselők kiméretlen megbüntetését jelentette be

Bucurestiből jelentik: A „Cagero“-ügyben serényen folyik a vizsgálat. A hatalmas panamával kapcsolatban Mitita Constantinescu, a Jegybank kormányzója a következő nyilatkozatot adta a lapoknak:

— Óriási méretű csalásról van szó, amellyel a Jegybankon keresztül nagy károkat okoztak az államnak. A Banca Nationalánál az utóbbi időben a legnagyobb szigorúsággal járok el mindazokkal szemben, akikről kiderül, hogy nem az előírásnak megfelelően végzik munkájukat. A jelenleg folyó ügyben a legkiméretlenebb büntetés fogja érni azt a Jegybanknál alkalmazásban lévő tisztviselőt, legyen az illető bármilyen rangban is, akiről megállapítjuk, hogy a Cagero-ügyhöz a leghalványabb köze is volt. Különben magam voltam az, aki már eddig

is eltávolítottam helyükről azokat a hivatalnokokat, akik az ügyben kompromittálva vannak.

Sassu földművelésiügyi miniszter a mai miniszteri értekezlet után ezeket mondotta az újságíróknak: „A miniszteri értekezlet a költségvetés kérdésével foglalkozott. A „Cagero“-ügy nem képezheti egy minisztertanács vitaanyagát. Itt súlyos csalásokról van szó, amelyek a bíróság hatáskörébe tartoznak.

A vizsgálóbíró egyébként ma újabb házkutatást tartott a „Cagero“ helyiségeiben. Ezután a Foreco fűrészvállalat irodáiban jelent meg a vizsgálóbíró és ott szintén házkutatást végzett, ugyancsak Davidovici-nál, Gross Jenő vejénél. A sorozatos házkutatások után Weinbaum igazgatót, a Foreco vezetőjét az ügyvédségre idézték meg, ahol kihallgatták.

Schuschnigg kancellár: „Gazdasági együttműködésbe kell lépniük a dunai államoknak”

Schuschnigg kancellár ma este a nagyiparosok klubjának meghívására a prágai Autóklubban előadást tartott.

— A Bécs és Prága közötti személyes és közvetlen eszmecsere utjának keresése magától értetődő és abban nincs semmi különös. A bizalom létkörét helyre kell állítanunk. A középeurópai ál-

lamokban a politikai egészségesség csak a gazdasági életből kiindulva következhet be és nem megfordítva. Fel kell ismernünk, hogy a dunai államoknak kölcsönös gazdaságpolitikai érdekeik vannak. Az egyes dunai államoknak szoros gazdasági együttműködésbe kell lépniük, a politikai vonatkozások figyelmen kívül hagyásával.

Nő vásárolta a mérget, amely Cristescu Tita halálát okozta

Bucurestiből jelentik: A „Gazeta” jelentése szerint a vizsgálóbíróknál megjelent Coic képviselő adatai alapján megtalálták azt a gyógyszerért, ahol a Tita Cristescu meggyilkolásánál használt mérget vásárolták. A gyógyszerész kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy a ciankálit egy nő vásárolta, aki azt mondta, hogy veszett kutyáját akarja azzal elpusztítani. Azt hiszik, hogy a gyilkost 24 órán belül sikerül letartóztatni. Ugyancsak a „Gazeta” mutat rá arra is, hogy a vizsgálat teljesen tisztázta Ciulley mérnököt, aki már minden gyanun felül áll. A mérnök soffőrjét, akit — mint ismeretes — a múlt pénteken tartóztattak le, ma szabadlábra helyezték.

— A Societatea pensionarilor publici si particulari din Arad (Str. A. Mocioni No. 12.) A Közös Magánalkalmazottak Nyugdíjgyűlésére szombaton, január 18-án d. u. 4-kor választmányi ülést tart, amelyre annak tagjait ezennel meghívja. — Egyben értesítjük tagjainkat, hogy a családtagok szabadjegyeit átvehetik. Azon tagok, akik a pénzügyigazgatóságánál veszik fel a nyugdíjüket, a nyugdíjkönyvet adják be az életbenléti bizonyítvány nélkül, mely csak a nyugdíj kifizetésénél adandó be és amely a sziguranca által láttaamozandó, amit az egyesület elvégez azon tagjai részére, akik az életbenléti bizonyítvánnyal az állampolgársági bizonyítványt is az egyesületben átadják. Végül azon tagok, akik 50 százalékos vasuti kedvezményben részesülnek, az átadott és meghosszabbított carnettek átvehetik. Az elnökség.

— Megjelent a „Papagály” legutolsó száma, a mely szenzációs szatirikus riportokat, aktuális vicceket tartalmaz. Kapható minden dohánytözsében és a lapárosoknál. Ára 4 lei.

— Kis iroda, ahol a világsztárokat felfedezték. Ez a címé annak a rendkívül érdekes cikknek, amely a „Déliab” új számában jelent meg.

— Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

ROZSNYAI: Piata Avram Ioscu
FÖLDES: Str. Eminescu.
KÁRPÁTI: Bulevardul Regina Elisabeta

Színház - Művészet

Szombaton este: „A Leányálom” premierje

Szombaton délután 5 órakor — általános köz-kívánatra — olcsó délutáni helyárral az idei szezon egyik nagyszerű zenés vígjátéka, a híres „Katz bácsi” van műsoron R. Horváth Mici, dr. V. Hegyi Lili, Hegyessy Magda, Felhő Ervin, Kozma Hugó, Kiss Elemér, Kovács György és Dálnoki Zolival a főszerepekben.

Mindenkinek megkönnyebbül a szíve, elmúlik a lelki fájdalma, ha megnézi a „Katz bácsi”-t szombaton délután a színházban, ahol mindenki könnyes szemekkel kacagja végig az előadást.

Szombaton este mindenki hozza magával a születési bizonyítványát, mert a hatóságok mindenkit leigazoltatnak. Szigorúan csak felnőttek nézhetik meg a „Leányálom” előadásait.

Francia vígoperett. Sok a pikantéria. Kényes helyzetek. Egyébként mulattató a szöveg és kitűnő a zene.

Ez a csak felnőtteknek való operettművelés egyelőre három előadásra van kitűzve. Szombaton és vasárnap délután 6 és este 9 órakor.

A VÁROSI SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Péntek este: Román előadás.

Szombaton délután 5 órakor: Katz bácsi. Olcsó árak.

Szombaton este 9 órakor: Leányálom. Francia operettpremier. Szigorúan csak felnőtteknek. Vasárnap délután 3 órakor: Történelem még csodák. Operettművelés.

Vasárnap délután 6 órakor: Leányálom. Francia operett. Szigorúan csak felnőtteknek.

* Vasárnap három előadás lesz a Magyar Színházban. Vasárnap délután 3 órakor a nagyszerű „Történelem még csodák” című új operett-szenzáció van műsoron a premier kitűnő szereplőivel. — Vasárnap délután 6 órakor a legirisebb francia operett: a „Leányálom”, amelyet „szigorúan csak felnőtteknek” hirdet a színház. — Vasárnap este 9 órakor szintén csak felnőtteknek: a „Leányálom” című francia operett.

Ha jól megy a Népszövetségnek, nagyobbak a béke esélyei is

Mennyibe kerül a Népszövetség és mennyibe a világ legjobban fizetett hivatalnokai?

Genfől jelentik: Az a tény, hogy az utóbbi hetekben a Népszövetség és a tizenöt állam képviselői között állandó tanácskozások folytak a tagsági díjak hátralékának rendezése kérdésében — egy állammal, Argentiniával majdnem perre került a sor — felveti a kérdést, hogy mennyibe is kerül tulajdonképpen a népek szövetsége és hogy milyen büdzsét állít fel a genfi országok országa, a Léman-tó partján levő „esperantó állam”. A Népszövetség az utóbbi napokban dolgozta ki az 1936. évre szóló költségvetését, amelyet természetesen bizalmasan kezel, amelyet azonban sikerült megszerezni. Ez a büdzsé sok érdekes kérdésre ad választ.

Havi 14.000 frank fizetés és a líftboy 250 frankja

A Népszövetség büdzséje az általános államköltségvetések elvein alapszik: csak éppen egy igen érdekes különbséggel. Ugyanis: a kiegyensúlyozott büdzsé a bevételi plusz és a kiadási mínusz jelenti egy ország anyagi és gazdasági, politikai és háztartási aktivitását. A Népszövetség aktivitásának a kiegyensúlyozatlan költségvetés a jele. Minél nagyobbak a kiadások, annál nagyobb a genfi tevékenység. A leszerelési konferencia nagy napjaiban a Népszövetség például egyedül a konferencia költségeire 3 és fél millió svájci frankot irányozott elő egy évre. Ez 1931-ben volt. 1932-re a népszövetségi büdzsé már csak egymillió frankot engedélyezett a leszerelési konferencia kiadásaira és az 1936. évi az első népszövetségi költségvetés, amely már nem irányoz elő egyetlen parát sem a leszerelés céljaira. Ami szimpptomatikus egy olyan évben, amelyben a világ államainak költségvetése majdnem 25.000 millió aranyfrankot irányoz elő fegyverkezésre. Minél kevesebbet ad ki Genf, annál szomorubbán néznek a béke barátai a jövőbe.

A Népszövetség büdzséje különben évről-évre javult. A kiadások csökkentek — a Népszövetség takarékoskodik. 1934-ben már 31 millió svájci frankot irányozott elő a Népszövetség könyvelője évi kiadasként, 1935-ben már csak 30 millió és 1936-ra már csak 28.279.904 frank kiadást tervez Genf. Egy évben azonban soha többet 25 millió franknál nem adott ki tényleg a Népszövetség.

Az elkövetkező évben 14 és fél milliót terveznek a titkárság céljaira. 66 és fél milliót fordítanak a nemzetközi munkaügyi hivatalra, 2 és fél millióba kerül a nemzetközi bíróság. 270.000 frankba a Nansen-hivatal fenntartása, egyedül nyugdíjban évi 1 és fél millió frankot fizet ki a genfi intézmény. A genfi hivatalnokok kétségtelenül a legjobban fizetett hivatalnokai a világnak. Fizetésükről fantasztikus számokat mesélnek. A büdzsé alapján sikerült megállapítani, hogy ezek a káprázatos számok csak részben felelnek meg a valóságnak. A Népszövetség vezértitkárának. Avenolnak például „csak 6000 frank a — javifizetése”. Az ugynevezett „direktorok” évi 41.000 frank „minimumot” kapnak, de fizetésük évente 2500 frankkal emelkedik. A közönséges hivatalnokok általában 1500 frank havifizetést kapnak: a legkisebb fizetés Genfben egy kezdő líftboy díjazása: 250 frank huyonta. Relatív rendkívül magas fizetést kapnak a fordítók, akik szintén 1500 frankot érnek el egy hónapban.

330.000 frank papírköltség és a kisebbségi kérdés

Feltétlenül jellemzők a Népszövetség aktivitására, az egyes osztályok fejlődésére ezeknek az osztályoknak a kiadásai. A „leszerelési” osztály, amelynek ma, persze, feladata tulajdonképpen nem egyéb, mint a leszerelési konferencia likvidálása, még mindig a legtöbbet adja ki. Ez az osztály 1936-ban majdnem egymillió frankot követel a maga számára —

ami persze nem olyan nagyon sok, ha az ember tudja, hogy a leszerelési konferencia nagy idejében egy ülés 200 frankba került és 330.000 frankot adtak ki évente papírra. A második helyen a pénzügyi osztály áll, amely szintén majdnem egymillió frankot adhat ki, — egyedül 88.000 frankot, tagjainak kutató utjaira. Az egészségügyi osztály számára 880.000 frank van előirányozva, — itt óriási megtakarítások történtek, mert ennek az osztálynak 1935-ben még 1.200.000 frank volt a szükséglete. Ez az osztály, amelynek külön nagy rádióállomása van Singapurban, ahonnan egészségügyi szempontból avizálják a kelet hajóit és kikötőit, — táviratokra a múlt évben 20.000 frankot adott ki. Szomorú szimbólum talán, hogy minden osztály között a legkisebb összeget a — kisebbségi kérdések osztálya adta ki és a legcsekélyebb összeget ennek az osztálynak engedélyezték 1936-ra. Csak 239.108 frankot juttat Genf a következő évben a kisebbségi kérdésre.

Genf évente hatmillió frankért vásárol aranyat

Értesülésem szerint különben Oroszország belépése a Népszövetségbe tette lehetővé, hogy tíz kisebb országnak tagsági díjait redukálják. Az utóbbi napokban lezárultak, azok a bizalmas tárgyalások, amelyek ezekre a redukciónkra, illetve „egyezségekre” vonatkoztak. Tíz állam, — köztük két európai: Albánia és Bulgária — ezentúl tagsági díjának csak egy részét fizeti. Összesen 2.300.000 frankot tesz ki a redukció, — ugyanannyit, mint Oroszország tagsági díja. Ezzel azt akarja bebizonyítani a Népszövetség, hogy nem kíván „ke-

Ideges és nyugtalan emberek korszaka.

A ma embere beteg, idegbeállított, a gyors tempó, a gyors evés, a gyors futás, a le nem maradás, amely lassanként felőrli az idegeket és a különböző megbetegedéseknek sorozatát teremti meg.

Az emberiségnek vissza kell térni a természethez, ahova őt őszöntő köti, de a mai civilizáció felhasználásával. Az egész kultur-emberiség napról-napra mindjobban kezdi felismerni, hogy az élő növényben oly csodálatos bőségben adja meg a természet gyógyító anyagát, hogy azt soha semmielőre elkészített vegyszer pótolni nem tudja és nem is fogja tudni.

Most a legújabbban is az élő növényben fedezték fel azt a világhírű gyógyszert is, amelyből a „Gastro D.” készül, amelyet az emberiség 5 világrészben megváltóként fogadott.

Itt a természet teremtménye, hatalmas csodájával állunk szemben. Emberek, akik 10–15 éve szenvednek gyógyíthatatlannak hitt gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbetegedésekben, rövid pár heti kezelés után teljesen meggyógyultak és ma mint munkaképes emberek ismét meg tudják keresni napi kenyerüket.

Kapható Császár Ernő gyógyszertárában: Bucuresti, Calea Victoriei 124, ahol megrendelhető 130 lei utánvét mellett.

resni” az új tagokon. Egyidejűleg tizenöt országgal a hátralékok kérdésében indultak egyéni tárgyalások. Körülbelül 25 millió frank volt Genf behajthatatlan adóssága. Argentina többmillió frankos adóssága kérdésében perbe akart bocsátkozni Genffel. Jellemző azonban az általános gazdasági helyzet javulására, hogy míg az elmúlt években általában csak 75 százaléka futott be az előirányzott tagsági díjaknak, a múlt évben a népszövetségi adónak több, mint 85 százaléka tényleg meg is érkezett Genfbe. Sőt: azok az országok, amelyekkel egyezséget kötöttek, azonnal lefizették a tartozásukat. Ilyenképpen évente átlag hatmillió frankért aranyat vásárol a népek szövetsége.

Oarga Petru, a conopi varázsló gyógyvizet árul tudóbaj, továbbá reuma ellen Aradon és világhírről álmodik

A falu különös embertípusokat termel. Igazi otthona a csodatévő embereknek, életelixirt árusító profétáknak, a sarlatánok más ezer válfajának. Akiről itt szó van, nem is annyira sarlatán, hanem inkább üzletember. Oarga Petru, toprongyos conopi parasztember látszólag éppolyan mint sok ezer sorstársa, akik a hegyek között, erdők és kőbányák világában tengetik életüket. Az arca azonban szokatlan értelmet, mondhatni ravaszsgot árul el, a szemei élénken keresnek, kutátnak. Amikor beszélni kezd, románul, magyarul egyaránt folyékonyan, meglepő, hogy milyen széleskörű, iskolázott emberre valló szókincsrel rendelkezik.

Oarga Petru Conop környékén „nagy” kőbányaterületek kiaknázási jogával rendelkezik. Nem elégedett meg azonban azzal a haszonnal, amit a közönséges épületkövek kiaknázása jelentene; állandóan kutatót, keresett az ásványi anyagok világában is. A kőbányák terméke fémoxidokat tartalmaz és ezek a fémek különböző színűre festik a talajt. Oarga Petru festéket készített ezekből az ásványi anyagokból és ma már nagy mennyiségben hozza be Aradra a festékeket értékesítés végett.

A furfangos conopi ezermester felkeresett bennünket a szerkesztőségben és megmutatta sokéves kutatásainak eredményét. Legvégül egy üveget hozott elő batyujából, amelyben valami sárgás folyadék volt.

— Ez az én csodavízem — mondotta büszkén. — Tudóbaj, meg reuma ellen is jó. Teljesen gyógyul tőle az ember.

Bizonyítékot kérünk tőle. Ravasz kék szemé diadalmasan felcsillan.

— Man egy barátom. Sulyos beteg volt, tudóbajos. Az orvosok elfuserálták. Odaadam egy literrel ebből a vízből. Jobban lett és újból kért belőle. Azután egészen felgyógyult...

Oarga Petru nem hisz az orvosoknak. Csak

a saját csodavizében bizik. Megkérdezzük, hogy miből áll az „életelixir” ... k

— Magam készítetem — mondja — Kővekből termelem a vizet. Sokat kereshetnék vele, csak egy kis reklám kéne ...

A reklámban bizakodik Oarga Petru, aki gazdag ember szeretne lenni a gyógyvize segítségével. És miért ne? Ma még ez is könnyen lehetséges. A víz bizonyára vastartalmu, többi a hit dolga. Már aki hisz neki ... (K)

Kétmilliárdos megtakarítás a megüresedett köztisztviselői állások be nem töltésével

Bucurestiből jelentik: A kormány tagjai megbeszélést tartottak Dinu Bratianu lakásán. A liberális párt elnöke a költségvetési munkálatokról beszélt, majd az állami apparátus egyszerűsítésének kérdésével foglalkozott. Utána Tatarescu miniszterelnök emelkedett szólásra, aki kijelentette, hogy a kormány mindent elkövetett a kiadások csökkentése és a költségvetés minél előbbi elkészítése érdekében. Antonescu pénzügyminiszter volt a következő felszólaló. Beszédében utalt arra, hogy a minisztertanács határozata értelmében a megüresedett állásokat a közszolgálatban nem töltötték be és ilyenformán, mintegy két milliárdos megtakarítást értek el. Óriási nehézségekbe ütközne a mai viszonyok között, újabb megtakarításoknak a megkísérlése. Az egyedüli megoldás az állami apparátus egyszerűsítésén keresztül a kiadások csökkentése. A tanácskozás végeztével az újságírók kérdést intéztek Bebe Bratianuhoz, a párt főtitkárához a Cagero ügygel kapcsolatban. A főtitkár a leghatározottabb formában kijelentette, hogy sem a kormány, sem pedig a párt nem kíván senkit sem takarni és az igazságszolgáltatásnak szabad kezett biztosít.

Ausztriai áruk egyelőre nem jöhetnek be az országba

A külkereskedelmet irányító bizottság új döntése. Az 1935. év utolsó három hónapjára csak a magyar és németországi import-engedélyeket intézik el. — A folyó év első negyedére csak a kereskedelmi miniszter hazaérkezése után adnak behozatali autorizációt.

A külföldi nyersanyagok és készárúk behozatalára vonatkozó legfelsőbb döntésről az alábbi jelentés érkezett Bucurestiből: A külkereskedelmet irányító bizottság, amely a Legfelsőbb Kontingens Hivatal igazgatósága mellett működik, elhatározta, hogy mindaddig, amíg Costinescu kereskedelmi miniszter szabadságáról vissza nem érkezik, nem tárgyalja azokat a behozatali kérvényeket, amelyek az 1936. első évtizedre szóló árubehozattal függnek össze. Így tehát egyelőre az 1936. év első negyedére a rendes szabályok alapján senkisémet kaphat import-engedélyt.

Azt a feltűnésteltető hírt is tartalmazza a bucuresti-i jelentés, hogy 1935. év utolsó negyedére csak néhány országból származó árukra adnak behozatali engedélyt. Az osztrák árukra már kimerítették a pótkontingenst is és ezért suprakvótás behozatalt ebbe az országba nem engedélyeznek.

Az ez évi január 1. előtt beadott, az utolsó év negyedére szóló kérvényeket elintézi a legfelsőbb bizottság, ha magyar- vagy németországi áruk behozataláról van szó. Az ausztriai árubehozatalra vonatkozó folyamodványokkal azonban a bizottság már nem foglalkozik, mert Ausztria már kimerítette az engedély-keretet. A bucuresti-i sajtó azt a megjegyzést fűzi a határozathoz, hogy protekcióval már nagyon sok kérvényt intéztek el kedvezően, de a szabályok szerinti kérelmek fölött egyes fórumok napirendre térnek.

= A KISIPARI MŰHELYEK ALKALMAZOTTJAINAK BEJELENTÉSÉRE IS A RENDES SZABÁLYOK ÉRVÉNYESEK. Mint Bucurestiből jelentik, a kereskedelmi és iparügyi minisztérium megállapította, hogy az utóbbi napokban téves hírek jelentek meg arról, hogy azok az iparosok, akik husznál kevesebb alkalmazottat foglalkoztatnak, más szabályok szerint kötelesek alkalmazottjaikat a minisztériumban bejelenteni. A minisztérium most figyelmeztetést tett közre, amely szerint az 1935. június 18-án kiadott 102. sz. minisztertanácsi határozat a husznál kevesebb alkalmazottal dolgozó kisipari műhelyekre is vonatkozik. Ez a bejelentés tudvalevőleg a román és idegen személyzet alkalmazásával áll összefüggésben.

= Cáfollják a liszt-illeték megszüntetésének hírt. Az elmúlt napokban olyan hírek terjedtek el, hogy a pénzügyminisztérium meg akarja szüntetni a lisztre kivetett 90 banis értékesítési illetéket, a melyet tudvalevőleg a kereskedelmi malmok fizetnek. Ma este az aradi pénzügyigazgatóságra a minisztériumból távirat érkezett, amelyben a leg- határozottabban megcáfollják ezeket a híreket és leszögezik, hogy a minisztérium az értékesítési illetéket sem megszüntetni, sem pedig csökkenteni nem akarja.

= Hármaskompensációs szerződés Románia, Magyarország és Anglia között. A budapesti „Elnör” című lap jelentése szerint Magyarország a közeljövőben ajánlatot tesz Romániának és Angliának, hogy hármaskompensációs szerződést kössenek. Ennek az egyezménynek alapján Románia tovább szállíthatna Magyarországra tengerit, Magyarország viszont vaját szállítana Angliába, ahonnan Románia cserébe ipari termékeket kapna.

= A fővárosi kereskedők és alkalmazottaik nézeteltérése a záróra miatt. Bucurestiből jelentik: A Frontul Negustoresc című kereskedelmi érdekképviselői vezetősége ülést tartott, amelyen a főnökök és alkalmazottaik között az üzleti zárórától kifolyólag keletkezett differenciákról tárgyaltak. A vezetőség azt javasolta, hogy memorandumban forduljon az egyesület a munkaügyi minisztériumhoz és az emlékiratban az üzletnyitás és zárás idejének következő szabályozását kéri az élelmiszerüzletek: A reggeli üzletnyitási idő ne legyen meghatározva pontosan, reggel bármikor szabadon az üzleteket kinyitni. A gabonavásártereken — tekintve, hogy ott falusiak gyűlnek össze — egész nap nyitva lehessen tartani az üzleteket, de váltott személyzettel. Az élelmiszerüzletek este 8 órákor zárandók, de szombaton és az ünnepek előtti napokon este 9-ig tarthassanak nyitva. Húsvét és karácsony előtti héten az esti zárási idő mindig 1 órával hosszabbtassék meg. A hetipiaci és vásárnapokon az összes szakmában záróra nélkül, tehát egész nap szabadon nyitva tartani az üzleteket, azonban váltott személyzettel dolgozzanak az üzlettulajdonosok. Az értekezleten elfogadták a memorandumot.

A millióértékű Apponyi-birtokot akarja elperelni egy tapolcsányi cipészmester

Aki füttellen szobában az Apponyi grófok millióiról álmodozik — A nadiányi birtok története a Népszövetség előtt — Hajza a hatalmas örökség után

Nyitráról jelentik: Hivatalosan nem nyomortanyák, hanem kényszerlakások nevezendék nevezik Tapolcsány periferiáját, ahol egy délután újságíró kollégámmal bandukoltunk.

— Wagner Rezsőt keressük, — álltunk meg az egyik ajtóban, — amely felett ott lógott Wagner cégére. Megtört külsejű, idősebb ember nyitott ajtót.

— Én vagyok Wagner Rezső, tessék beljebb fáradni! — Csakhamar benn ültünk Wagner egyetlen szobájában, amely egyuttal konyha is s amelyben feleségével és négy gyermekével lakik. Egy ajtó védi az egész családot a hófúvások és a tél hidege ellen. Szerencse még, hogy az idei téllal úgy van az ember, hogy nem tudja, télben, vagy koratavaszban tapos-e.

— A Magyarovics-hagyatékról érdeklődnek az urak? — legyintett Wagner — úgy látszik kár volt az egész hairszáért, amely életemet felőrölte.

Idegen kézre került a nagyapponyi Apponyi vagyon, amelyhez az én örökszem is tartozott.

Ha jól értesültem, az eladás után nem maradtak meg az ősi birtokból, csak az erdőségek, vagy talán mégsem? Hisz oly igazam van! S oly egyszerű az én históriám, néhány mondat az egész.

A nadiányi paraszt hagyatéka

— 1876-ig nyulik vissza a história, — magyarázza Wagner, — ekkor halt meg a felsőnyitrai Nadiány községben Magyarovics Milán. Délszláv származású volt, de hatalmas vagyont szerzett. Saját kastélyában lakott Nadiányban, rengeteg földje, több malma s hatalmas juhtenyésztete volt. Oriási vagyona ellenére sem vetette le a parasztságát, rem szegyelte származását. Igazi parasztnábob volt. Özvegy ember volt, felesége három évvel előtte halt meg, ott élt a parasztnábob egyetlen, közben szintén megözvegyült lányával. 1876-ban Magyarovics Milán egy lakoma után váratlanul rosszul lett. Elküldte a leányát a bíróhoz, azzal, hogy hozza magával a végrendeleti tanukat. Mire azonban a leánya a bíróval és tanukkal visszaérkezett, a nadiányi parasztnábob meghalt. Végrendelet nélkül.

— Minthogy a nadiányi parasztnábob végrendelet nélkül hunyt el — magyarázza szinte jogi precizitással Wagner, — a birtok természetesen Magyarovics leányát illette volna meg, mint egyetlen örökös. Ezzel szemben

a hagyatéki leltárt állítólag úgy vették fel, hogy Magyarovics örökösök nélkül halt meg.

Lehet, hogy másként történt a dolog, át kellene nézni a hagyatéki iratot, tény azonban, hogy

A REKLAMÉLET az egyetlen magyar reklámszaklap.
Előfizetési ára: egy évre 400 lel, félévre 220 lel.
Kiadóhivatal: Budapest, V., Lipót-körút 9.

a nadiányi birtok örökösök hijában a koronára szállott vissza.

Tekintve, hogy a szabadbirtok közvetlen szomszédságában feküdt az Apponyi grófok birtoka, akik a szomszédos Nagyapponyan székeltek.

a király azután a formailag szabaddá vált birtokot az Apponyiaknak ajándékozta.

— No és hogy kapcsolódik bele maga ebbe a fantasztikus históriába? — vettem fel a kérdést.

Wagner Rezső elkomolyodott:

— Magyarovics unokája az én első feleségem volt. Tehát nemhogy örökösök nélkül maradt a nadiányi birtok, de még ma is élnek az örökösök, akik ez a vagyon megillet. Meg is mozgattam értük minden követ. Sok fiskális kezében volt már ez az ügy, de egy sem csinált vele semmit. Azt mondták, nagy ügyről van szó, hozzak előleget. Hát hol vegyek én előleget, amikor soha nem volt annyi pénzem sem, hogy családomnak enni adjak.

— Voltam ebben az ügyben annakidején audiencián a királynál is — magyarázza Wagner — ígéretet is kaptam, hogy kivizsgálják az ügyet, persze nem történt semmi. Perek lavináját indítottam eredménytelenül. Az elnöki irodának is írtam, a kompetens minisztériumhoz utasítottak.

Beadvánnyal fordultam a Népszövetséghez és kérvényemet formai okokból elutasították.

Illetve, hogy szabatos legyek, visszautasították. A beadvány nyelve nem volt francia, mint azt az alapokmány megköveteli.

Megmutatta Wagner a Népszövetséghez írt kérvény másolatát.

— Ugyanilyen volt az eredeti is! — jegyezte meg.

Megnéztem a kérvényt. Négy oldal kézzel írva. Kaligrafikus betűkkel. Sok éjszakán át írhatta Wagner a tapolcsányi nyomortanyán, ahol a füttellen szobában milliókról álmodozott. Az Apponyi-vagyonról.

Az apponyi várrom alatt

A vonat a romantikus Felsőnyitra falval között bumlizott. Szép, történelmi patinájú vidék. A távolból épp a nagyapponyi várrom emelkedik a tavasziasan kék égnek. Gazdája, Apponyi Henrik, a híres, közszeretetten álló oroszánvadász és viágutató a családi sírboltban fekszik. Nemrégiben temették csak el a daliás nimródót. Tragikus halálát annakidején szerte kommentálták a lapok.

Kisérőm megragadta a karomat.

— Ott az apponyi várrom! Hát mit szól a nadiányi birtok históriájához?

— Fantazmagória — válaszoltam — szinte tragikus fantazmagória. Oly egyszerű a tényállás s egy fiskális sem bogozott volna ki semmit?

— De hát ez a rengeteg adat! Ez a pontosság! Logikus felépítésű történet! Hát honnan szedte volna mindezt egy egyszerű csizmadi?

— Ez már nem a mi dolgunk — állapítottam meg. — A mi munkánk már kimerült. Felfedtünk a világ előtt egy furcsa embert, egy furcsa történetet. Láttuk, hogy a nyomortanyán is nyílnak álmok. Nagy és színes álmok: hatalmas birtokról, csengő aranyokról. Vagyonról, amelyben senkinek soha nem volt része a tapolcsányi nyomortanyán. M. L.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS

lalel.

SPORT KÖZLÖNY

Május 3. és 31., valamint június 14. és 28-án dupla meccseket játszanak a fővárosban a nemzeti bajnokságért

— A nemzeti bajnokság bizottságának határozata —

Bucurestiből jelentik: A nemzeti bajnokság bizottsága tegnap este nagy érdeklődéssel várt ülést tartott, amelyen a tavaszi idénnyel kapcsolatosan érdekes intézkedéseket fogantatosítottak. Elvben elhatározták, hogy négy ízben rendeznek a fővárosban kettős mérkőzéseket, amely alkalmakkor két-két vidéki csapat szerepel a fővárosban egy napon. A dupla meccsek terminusait május 3., 31., június 14. és 28-ikában jelölték meg és a következő kettős mérkőzéseket állították össze:

CFR—Ripensia, Unirea-Tricolor—Chinezul.
Juventus—AMEFA, Venus—Romania,
Unirea-Tricolor—Gloria, Juventus—Crisana.

Venus—CAO, CFR—Universitatea.

Fenti dupla mérkőzések kerülnek lebonyolításra az említett terminusokkor, de hogy melyik napon, melyik kettős meccset játszzák, arról csak a legközelebbi ülésen döntenek. A nemzeti bajnokság első öt terminusa március 1., március 8., március 15., március 29. és április 23., amely után a dupla mérkőzések időpontjai következnek és ezután újabb két egyszerű forduló kerül lebonyolításra. A kettős mérkőzéseknél az a vezérelv, hogy valamilyen vidéki csapat egyszer szimpla, egyszer pedig dupla mérkőzésen szerepel a fővárosban.

Felfüggesztették Moti Spakow, Románia ökölvívó bajnokának versenyzési jogát

Az ökölvívószövetség viharos ülése — Serbanescu és Axioti kilépnek a szövetségből

Bucurestiből jelentik: Az országos ökölvívó szövetség tegnap este tartott ülést, amelyen a Spakow—Serbanescu-ügy szerepelt műsoron. Serbanescu ugyanis mérkőzésre hívta ki az ország valamennyi súlycsoportbeli bajnokát, azonban a tárgyalások az anyagi részt illetően, nem vezettek eredményre és így került az ügy a szövetség elé.

A szövetségi ülés kilenc órákor kezdődött és azon Moti Spakow személyesen megjelent, Serbanescu nem, csupán klubja, az „Olimpic Club Roman” képviselőjében jelent meg Mihai és Demetru Sturdza. Mihai Sturdza javaslata volt az első, amely szerint a mérkőzést az Olimpic Club rendezze, a bevétel 50 százalékát osszák fel egyenlő arányban Spakow és Serbanescu között, 50 százalékot pedig a basarabiai éhínségeseknek adjanak. A javaslat hatalmas vitát provokált, több ellenjavaslatot tettek, miután azonban a felek megállapodni nem tudtak, Sturdzák bejelentették, hogy Serbanescu visszavonja a kihívást és nem áll ki. Spakow, aki az egész tárgyalás alatt szokatlanul idegesen viselkedett, izgatottan ugrott fel és harsány hangon követelte, hogy a szövetség állapítsa meg, miszerint ő Serbanescunak olyan jövedelmet ajánlott fel, amilyent még nem kapott.

— Ha provokált, úgy boxoljon — mondotta Spakow,

majd a vita során tiszteletlenül viselkedett Lascar ezredessel, a szövetség elnökével szemben, aki hiába csittította, Spakow még Sturdzát is megsértette. Sturdza Mihai erre bejelentette, hogy az Olimpic Club Roman kilép a szövetségből, Serbanescu és Axioti vi-

vóbajnokokkal egyetemben és másnapra igérte a kilépés írásbeli bejelentését.

Ezután zárt tárgyalásra került sor, amelyen

az ökölvívószövetség intézőbizottsága Spakowot 1936. évre felfüggesztette,

február 2-ikára pedig közgyűlést hívott egybe. Spakow felfüggesztésével a Spakow—Serbanescu mérkőzés amúgy is lehetetlenné vált, lehetséges azonban, hogy a február 2-iki közgyűlés feloldja a felfüggesztő határozatot. Moti Spakow felfüggesztése egy teljes évre annál sajnálatosabb, mert az ország legkiválóbb ökölvívója van ezáltal egy évi kényszerpihenőre ítélve.

O Megváltoztatták a Román Kupameccsek terminusait. A nemzeti bajnoki bizottság kérelmére a Román Kupabizottság hozzájárult a kupameccsek terminusainak megváltoztatásához és így a kupameccsek a következő dátumokkor kerülnek lebonyolításra: március 22. (március 5. helyett), április 5., április 19., június 7. és június 21.

O Megérkeztek a turázó magyar futballcsapatok. A turázó magyar futballcsapatok megérkeztek Budapestre. Így Lyonból visszaérkezett a magyar amatőr válogatott, a Szeged FC spanyol turájáról, míg a Hungária a diadalmos ausztriai, svájci, franciaországi és portugál turájáról.

Hol fordíttassa okmányait?

MITRA I. SÁNDOR-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvényszéki jegyző hivatásos FORDÍTÓ, fordításokat eszközöl felelősség mellett a következő nyelvekből: Román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordító irodája. — Információs iroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. Csanádi Bank-palota. Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek részére jutányos díjazás mellett Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyújt.

HIVATAL: d. e. 9-1-ig.
d. u. 3-7-ig.

mely évtizedek óta elismert és vezető minőség.

„OLLA”
a világmárka!
Egészsége érdekében óvakodjon súly utánaotól. Követeljen ki-mondottan eredeti „OLLA”-t, mely évtizedek óta elismert és vezető minőség.

1614

O Végleges a CFR—Juventus meccs. A CFR és Juventus csapatai véglegesen megállapodtak a vasárnapi Seba-kupamérkőzés megtartásában és a központi bíróküldő bizottság Alex. Gutescu játékvezetőt delegálta a meccs levezetésére.

O A futballbírók teljes anyagi függetlensége. Az új futballbíró-szabályzat elkészítését a játékvezetők teljes anyagi függetlenségének elve vezeti. Kimondják hogy mindazoknak a játékvezetőknek, akiknek nincsen keresetük, működését mindaddig felfüggesztik, amíg keresetnélküliségük tart.

O Az Unirea közgyűlése. Az Unirea sportegyesület január 26-ikán, vasárnap, a saját klubhelyiségében tartja rendes évi közgyűlést, melyre a tagok minél nagyobb számban való megjelenését kéri az elnökség.

O Az Újpest kapta az Attila-mérkőzés két pontját. Budapestről jelentik: A magyar nemzeti bajnokság intézőbizottsága véglegesen döntött az Attila—Újpest mérkőzés ügyében, amelyet, mint ismeretes, a miskolci egyesület nem rendezett meg. A végleges ítélet szerint a mérkőzés két pontját 0:0 gólaránnyal az Újpest javára igazolták és eltekintettek az Attilától való büntető pontok levonásától. Ezzel az Attila—Újpest meg nem rendezett mérkőzés ügye végleges elintézését nyert.

O Vereséget szenvedtek a japán jégkorongosok. Az európai japán turán lévő japán jégkorong válogatott Kattovitzben a lengyel válogatottól 5:1 arányú vereséget szenvedett.

O A Sunderland kiesett az Angol Kupa küzdelmeiből. A szombaton eldöntetlenül végződött Sunderland—Port Való meccset megismételték, amelyet nagy meglepetésre a másodosztályú Port Való nyert meg, a listavezető első ligabeli csapat ellen.

O Kusocinski nem indul az olimpiáson. A régi térszerűléssel bajlódó lengyel atléta, a los-angelesi olimpiáson első díjat nyert versenyző állapota nem javul, úgy hogy a lengyel szövetség törölte az olimpiai keret-tagok listájából. Kusocinski átvette a lengyel hosszútávfutók edzésének vezetését.

O Újpest—III. Kerület FC barátságos meccs lesz vasárnap Budapesten. Vasárnap az Attila elleni bajnoki mérkőzés helyett, a III. Kerület FC együttesével látszik barátságos meccset.

KÖNYVEK

„Életbe induló fiatal lányok, akik már kinőttetek a gyermekorból és nagyok, akik még fiatalok maradtatok, nektek szól ez a könyv.” Ez a mottója és bevezetője a Barbra Ring: „Petra” c. új leány ifjúsági regénynek, amelynél bájosabbat, érdekesebbet keveset találunk az ifjúsági irodalomban. A története szép, megható és érdekes, levegője friss, üde, élvezetes és mulattató, amellyel olyan okos és olyan szépen van megírva, hogy leánynak, fiúnak, gyermeknek és felnőttnek bájos és felejthetetlen élményt nyújt. Beke Margot fordításában, Tóbis Ilona gyönyörű rajzaival és egész oldalas képmellékletével, pompás kiállításban jelent meg, és ez a nagy és szép könyv 106 Lel minden könyvkereskedésben és Lepage-nál Cluj. Kérje az Athenaeum könyvek teljes jegyzékét.

Az Aradi Közlöny

Budapesten a következő újság-áruseknél kapható:

- A „Hungaria” nagyszálloda újságárúsánál.
- A „Cariton” szálloda újságárúsánál.
- A Keleti pályaudvar főcsarnokában levő nagy újságbódében.

A legolcsóbban és a legkényelmesebben
a **SERVICIUL MARITIM ROMAN**
S. M. R.
hajóival utazhat

Palesztinába és Egyiptomba.

valamint Török és Görögországba.
Szakszerű utitanács és információs
osztály.

Látogatási utazás-rendezés.

Információk céljából forduljon a
S. M. R. képviselőjéhez: 461

Kunstler

Utazási és vizumiroda Arad,
Bulev. Regina Maria 24. Telefon 86.

Szenzációtkeltő fordulat Huey Long szenátor meggyilkolása ügyében

Saját emberei tették el láb alól a »Louisianai diktátor«-t — Artatlanul lölték le a gyilkossággal gyanúsított dr. White orvost

Newyorkból jelentik: Szenzációs fordulat állott be Huey Long-nak, a „Louisianai diktátor“-nak meggyilkolása ügyében. Mint emlékeztetes, a múlt év szeptember 8-án az egész világsajtót bejárta a hír, hogy az elnökielölt Huey Longot Baton-Rougeban, Louisiana állam fővárosában dr. Charles White helybeli orvos meggyilkolta. Közvetlenül a merénylet elkövetése után White is elpusztult, mert Huey Long testőrei, akik mindenüvé követték a „diktátort“, lelőtték. Louisiana kormányzója, Allen most levelet kapott, amely tudomására adja, hogy

Huey Longot nem dr. Charles White, hanem a saját emberei tették el láb alól, politikai okokból.

„A dr. White ellen emelt gyanúsítás nem más, mint szemérmetlen politikai hazugság“ — mondja az óriási feltűnést keltő levél. — „A szerencsétlen White-ot csak azért gyilkolták meg, hogy legyen egy néma bűnbak, akire rá lehessen tojni a gyilkosságot“.

A szenzációs levél újra a végletekig felkorbácsolta a politikai szenvedélyeket Louisianában. A nagy bizonyos, hogy dr. White, aki közbecsülésnek örvendett Louisianában és veje volt Baton-Rouge egyik leggazdagabb emberének, rendkívül jóindulatú és szelíd kedélyű emberként volt ismeretes és családja teljesen kizártnak tartja, hogy gyilkosságra vetemedett volna, annál is inkább mert — mint mondiák — semminemű politikai szenvedély nem tüzelte.

A gyilkosság idejében azért lépett érintkezésbe Huey Longgal, hogy találkozt

kérjen tőle magántermészetű megbeszélés céljából.

A rejtélyessé vált gyilkossági ügyben most újabb nyomozás indult meg hatalmas apparátussal. Főleg a meggyilkolt szenátor titkárnő-

HUEY LONG

jének, Tharpe Alicének szerepét firtatják, aki még a gyilkosság napján nagyszabású pénzügyi műveleteket bonyolított le, amelyeknek hátterét eddig nem tisztázták.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés 20 lei. Minden további ára 10 szóig csupán 20 szó 2 lei.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. Telefon: 151. Főkiadóhivatal: Bulevardul Regele Ferdinand 4.

LEVELEZÉS.

En Angolom! Tudom Te is úgy várod a búvárokat, amennyire én várom azokat elküldeni Hozzád! Szeress, nem, imádj! változtalanul tovább és én sohasem kételkedem többé Benned! Egyedül a Tied Rossz Kisgyerek. 35

ALKALMAZÁS.

ÜGYVEDJELŐLT perfekt román-magyar, ügyvői vagy bármilyen írdában állást keres. Címe a kiadóban. 30

Gyakorlott gépirónót je keresésük acceptálunk. Ajánlatot „Kezdd 500“ je géré a kiadóhivatalban. 32

PER EKI szobaközpont azonnalra keresetűk, volt Földes-palota, I. em. ház. Ujajdonos. 333

LAKÁS

Május 1-re keresek 3-4 szobás konyhás fürdőszobás lakást magánházban. — Részletes ajánlatokat ármezjelölés el „Po tos“ je igére az Aradi Közlöny kiadóba kérek.

Gargonlakás butorozva kétszoba, e 6-szoba, fürdőszoba február 1-re kiadó. Str. Greceanu 9., I. em. 381

KÉTSZOBÁS gargon lakás kiadó. Str. Gheorghe Popa 10. szám. 324

ELEGANSAN butorozott szoba fürdőszoba használatl azonnalra kiadó Blaustein állatorvos, Bdul Carol 46. 329

VÉTFI ÉS ELADÁS

8 drb. Cigári nemes kosok eladó. Cím: Farkas Pál, Arad, Str. Dorobanților 76-78. 297

Adóbonokat

legelőnyösebb áron vesz és elad Spitz Sándor 103 bankbizományi irodája Arad, Str. Moise Nicoara 16., I. em.

Komplett fűszerüz-et berendezést keresek az ar megjelölésével. Cím a kiadóban. 327

ELADO egy bélyeg-album 2000 bélyeggel és egy gáz-rezszó. Str. Mășești 41 319

TELJESEN jókarban levő jépszekrényt megvételre keresek. Cím a kiadóhivatalban kérem leadni.

Ebédipérsza, összkö: 6 szőnyegek, antik tárgyak, ebédlik, hálók nagyvárosokban Zálogtárgyakra kölcsön. Keresünk: antik bútorokat, képeket, perzsákat, szereket, stb. „ARS“ bizom üziet, Str. Eminescu 80. Or. uny-pá. o. a.)

Pékh. és tahorók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalban.

TELJESEN jókarban levő jépszekrényt megvételre keresek. Cím a kiadóhivatalban kérem leadni.

Házipék szakszerevítéssé talpa-rok 100-150. Veszek magas áron használt varrogépet és kerékpárt. Zseb-lampa elemek 10-15, vízszeladók, 10 db. 10 dr. ki gott elemért 1 utat adok. 10 dr. üveg és porcelán tárgyak specialis ragasztása. FOTORICA mecanic, Cal Banatulul 0

Vendéglősök és mészárosok figyelmébe!

- 1 drb. 2 ajtós nagy jépszekrény
 - 1 . . . komplett sörfejítő-gép
 - 2 . . . komplett dug-szológép
 - 2 . . . cinkbe bevont puha hűtővel
 - 1 . . . casa tűkőrrel
 - 1 . . . strátkocsi 2 lóra
 - 1 . . . könnyű homokfutó
- minden elfogadható áron sürgősen eladó. — Érdeklődni lehet:

Werner Fülöpnél Páncsán, jud. Arad. 237

KÜLÖNFÉLK.

Beraktározási raktárban Str. Moise Nicoara 9-11. lakásberendezések olcsón beraktározhatók, pénz is felvehető reá, olcsón eladó 2 rézág, 2 asztal és 2 villanycsillár. 296

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, JANUÁR 17.

Bucuresti. 1.30: Gramofon. 2.30: Gramofon. 6: Marcu-zenekar. 7.15: Marcu-zenekar. 8.15: Új lemezek. 9: Sandu Albu Kreisler-műveket hegedül. 9.35: Énekszámok. 10: Német Európa-hangverseny. 11.15: Étermi zene. 12: Rádiózenekar. Utána: Gramofon. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 1: Déli harangszó. 1.05: Balalajkenekar. 1.30: Hírek. 2.30: Szalonzenekar. 3.40: Hírek. 5.10: A rádió diákfőelőjárja. 5.45: Időjárásjelentés. 6: A jövő háborúja. 6.30: Cigányzene. 7.55: Részletek magyar operettekiből (1902-től 1915-ig). Zenei egy-velég. 9.30: Sportközlemények. 9.45: A német rádió Európa hangversenyének ismertetése. 10: A német rádió Európa-hangversenyének közvetítése. 11.05: Hírek. 11.25: Jazz-zenekar Sebő Miklós énekszámával. 12.10: Hanglemezek — Budapest II. 7-7.25: Gyorsírótanfolyam. 8.50-9.15: Leonardo da Vinci és köre. 9.20-9.40: Hírek. Utána: Táncclemezek. — Bécs. 8.25: Gramofon. 1: Rádiózenekar. 2.10: Hangverseny. 3: Wagner: Istenek alkonya, részletek. Gramofon. 4.20: Gordonkákettősök. 5.15: Operarészletek gramofonon. 6.30: Zongora- és énekszámok. 8.30: Szórakoztató zene. 10: Német Európa-hangverseny. 11.10: Jazz-zenekar. 12.15-2: Gaudriot-jazz. — Belgrád. 12: Rádiózenekar. 1: Katonazene. 5.10: Gramofon. 7: Jazz. 9: Zágráb. 10: Európa-hangverseny. 11.20: Rádiózenekar. Deutschlandsender. 7.30: Szórakoztató zene. 1: Déli hangverseny. 3: Könyvű zene. 4.15: Gyermekdalok. 5: Rádiózenekar. 6.50: Ifjusági hangjáték. 7.10: Annemarie Heyne zongorázik. 9.10: Szimfonikus hangverseny. 12-1: Táncczene. — Milano. 12.30: Szórakoztató zene. 1.15: Gramofon. 2.10: Szórakoz-

tató zene. 9.35: Gramofon. 10: Szimfonikus hangverseny.

SZOMBAT, JANUÁR 18.

Bucuresti. 13.30: Gramofon. 2.30: Gramofon. 6: Katonazene. 8.35: Operaközvetítés. (Címét a műsor nem jelzi) 12-13: Étermi zene. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 13.00: Déli harangszó. 13.05: Gerő Márta zongorázik. 2: Hanglemezek. 2.20: Időjelzés. 3.40: Hírek. 5.10: Csibe Károly meséje. 5.45: Hírek. 6: Hárfakettős. 7: Cigányzenekar. 8.10: Hangok a mikrofon előtt. 8.40: Hangversenyzenekar. 10.10: Hírek. 10.45: A párisi rádióállomás adásának közvetítése viaszlemezről Angot asszony leánya. (La fille de Madame Angot.) Operett 3 felvonásban. Az előadás után kb. 12.30: Táncclemezek. — Budapest II. 6.30-6.50: Cigányzenekar. 7.25-7.55: Mezőgazdasági félóra. 8.50-9.15: Amikor még Európa volt az Ujjvilág. 10.10-11.40: Táncclemezek. — Belgrád. 12: Gramofon. 13: Rádiózenekar. 5.20: Alexandar Slatin csellózik. 6: Gramofon. 7.30: Zongoraszámok. 8.50: Tarka est. 11.20: Étermi zene. — Pozsony. 13.15: Gramofon. 6.25: Gramofon. 6.40: Magyar közvetítés. 9.10: Tarka műsor. 11.15: Magyar hírek. — Deutschlandsender. 7.10: Torna. 13: Szór. zene. 3: Könyvű zene. 7: Népdalok és néptáncok. 8: Fuvószene. 11.30: Hawai gitárszámok zongorakísérettel. 12-2: Táncczene. — Wien. 8.25: Gramofon. 13: Gramofon. 2.15: Gramofon. 3: Rosa Ponselle (szoprán) lemezei. 4.15: Ifjusági hangjáték. 5.20: Angol lecke. 7.15: Népdalokat tanulunk. 8.35: Énekkar. 9.15: Sláger felfedező utazás Egybeállítás. 12.5: Táncclemezek. 13-2: Cigányzene. Budapesti. — Milano. 12.30: Szalontrio. 13.15: Gramofon. 6.15: Táncczene. 9.35: Énekszámok.

Hirdessen az 51 éve fennálló „Aradi Közlöny“-ben

HUNGARIA

Nagyszállóda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelo otthon! Polgári árak. Táviratcím: „HUNGARIOTEL“.